

Parathënie

Të ardhurat duhen shpenzuar. Një përdoruesi të të ardhurave, sado me dëshirën për shpenzimin e tyre për qëllime të mira, nuk i mjafton vetvetja. Dikush tjetër duhet të bindë atë dhe të tjerët që paratë janë shpenzuar drejt, saktë dhe pa rrjedhje.

Ju auditues të brendshëm dhe punonjës të menaxhimit financiar të financave publike jeni gardianët e përdorimit të parasë. Ro li jua j në mbrojtje të interesit publik dhe në papajtueshmëri me abuzimin dhe korrupsionin, është jetik, i pazëvendësueshëm, i pakompromentueshëm dhe garant i shëndoshjes së financave publike.

Ngritja e sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik (KBFP) është pjesë e një kulture të re të menaxhimit. E zhvilluar nga Komisioni Evropian dhe bazuar në standardet ndërkombëtare dhe praktikat më të mira të kontrollit të brend-

shëm në vendet e BE-së, kjo kulturë është pjesë e transformimit institucional dhe procedural të sistemit të kontrollit të brendshëm financiar në vendet candidate.

Kjo broshurë, sa e thjeshtë dhe e nevojshme për të gjithë ju të pasionuarit e kësaj fushe, dëshirojmë të jetë një hap më tej në plotësimin e kërkesave për zhvillimin tuaj profesional. Sistemi i KBFP kërkon specialistë të zotë, me njohuri të thelluara dhe në përsosje të vazhdueshme.

Duke shpresuar se ju do ta gjeni këtë broshurë të dobishme dhe se të tjera më shumë do të vijojnë në të ardhmen për t'ju ardhur në ndihmë, ju uroj lexim të këndshëm.

Me respekt,

Shkëlqim CANI
Ministër i Financave

Tabela e lëndës

1.	Kontrolli i Brendshëm Financiar Publik dhe elementët kyç të tij	5
2.	Kërkesat për një sistem të shëndoshë MFK	9
3.	Përgjegjshmëria menaxheriale në kuadrin e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit	11
	3.1 Mjedisi i Kontrollit	11
	3.2 Menaxhimi i Riskut	12
	3.3 Aktivitetet e Kontrollit	15
	3.4 Informimi dhe Komunikimi	16
	3.5 Monitorimi	16
4.	Funksioni i Auditimit të Brendshëm	17
	4.1 Veprimtaria e auditimit të brendshëm në sektorin publik	17
	4.2 Vlerat e veprimtarisë së Auditimit të Brendshëm	18
	4.3 Llojet e Auditimit të Brendshëm	20
5.	Përfitimet e një sistemi modern të KBFP	20
6.	Kuadri Ligjor ekzistues në Shqipëri	22
7.	Drejtimet e zhvillimit në të ardhmen	24
8.	Informacione të tjera për KBFP-në	26

1. Kontrolli i Brendshëm Financiar Publik dhe elementët kyç të tij

Kontrolli i brendshëm financiar publik (KBFP) është tërësia e sistemit të kontrollit të brendshëm që ushtrohet nga njësitë publike, për të garantuar se menaxhimi financiar dhe kontrolli i njësive të sektorit publik është në përputhje me legjislacionin përkatës, kërkesat e buxhetit, si dhe me parimet e menaxhimit financiar të transparencës, efektivitetit, eficiencës dhe ekonomisë. KBFP garanton në mënyrë të arsyeshme që fondet publike (qoftë kombëtare, qoftë të BE-së dhe donatorëve të tjerë) shpenzohen me maturi, (mirë-menaxhohen dhe kontrollohen nga pikëpamja e kostos efektive), në përputhje me objektivat e Qeverisë duke parandaluar keqpërdorimin e fondeve publike, mashtrimin dhe korrupsionin.

Kontrolli i Brendshëm Financiar Publik është një shprehje dhe koncept i formuluar nga Komisioni Evropian për të lehtësuar kuptimin dhe zbatimin e sistemeve efektive të kontrollit gjatë procesit të aderimit në BE. Standardet kryesore mbi të cilat bazohet KBFP rrjedhin nga Kuadri i Integruar i Kontrollit të Brendshëm të Komitetit për Spon-

sorizimin e Organizatave të Komisionit Treadway (COSO) i cili konsiderohet si modeli i kontrollit të brendshëm më i njohur ndërkombëtarisht dhe në Letrën mbi Gjendjen e Auditimit të Brendshëm në Evropë të Konfederatës Evropiane të Instituteve të Auditimit të Brendshëm (EC IIA).

Sistemi i KBFP përfshin 3 elementë kryesore: 1) Një sistem të menaxhimit financiar dhe kontrollit; 2) Funkcionin e pavarur të auditimit të brendshëm; 3) Njësitë qendrore të harmonizimit, për harmonizimin dhe bashkërendimin e zbatimit dhe të funksionimit të sistemeve të menaxhimit dhe të kontrollit financiar e të auditimit të brendshëm.

1. Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli (MFK) është një sistem politikash, procedurash, veprimtarish dhe kontrollesh të cilat vendosen, ruhen dhe përditësohen rregullisht nga titullari i njësisë publike dhe vihen në zbatim nga i gjithë personeli me qëllim adresimin e risqeve e dhënien e garancisë së mjaftueshme për arritjen e objektivave të njësisë publike përmes veprimtarive efektive, eficiente dhe me ekonomi, pajtueshmërisë me kuadrin ligjor në fuqi, informacioneve operative e

financiare të besueshme e të plota, mbrojtjes së informacionit dhe aktiveve. MFK përcakton përgjegjshmërinë menaxheriale për planifikimin, zbatimin dhe kontrollin e buxhetit, kontabilitetin dhe raportimin, për të arritur objektivat dhe për të shmangur shpërdorimin, keqpërdorimin dhe vjedhjen e pasurisë. Kjo nënkupton që çdo drejtues publik si nivel i parë i përgjegjshmërisë menaxheriale jep llogari për aktivitetet që kryen në njësi. Menaxhimi financiar dhe kontrolli është ndërtuar dhe zbatohet mbi 5 komponentët e modelit COSO: Mjedisi i kontrollit; Menaxhimi i riskut; Veprimtaritë e kontrollit; Informacioni dhe komunikimi; Monitorimi.

2. Auditimi i brendshëm është një veprimtari e pavarur, që jep siguri objektive dhe këshilla për drejtimin, i projektuar për të shtuar vlerën dhe për të përmirësuar veprimet e organizatës. Ai e ndihmon organizatën për të arritur objektivat e saj me anën e një mënyre të disiplinuar dhe sistematike, për të vlerësuar e për të përmirësuar frytshmërinë e menaxhimit të riskut, proceset e kontrollit dhe të qeverisjes së njësisë publike. Auditimi i Brendshëm, jep këshilla dhe siguri që siste-

met e menaxhimit dhe kontrollit janë ngritur në përputhje me rregullat dhe standardet, dhe sipas parimeve të shëndosha të menaxhimit financiar. Këtu përfshihen të gjitha llojet e testimeve, të auditimeve dhe çdo lloj tjetër verifikimi (ex-post) që konsiderohet i nevojshëm për të garantuar se menaxhimi sillet në përputhje me rregullat financiare dhe me kuadrin ligjor të organizatës. Procesi i auditimit të brendshëm duhet të vendosë mekanizmat e duhur që të pasqyrojnë gjetjet dhe rekomandimet e auditimit në ligjet dhe rregullat financiare. Auditimi i brendshëm është organizuar në mënyrë të tillë që të mos jetë pjesë e asnjë procesi, pra pjesë organizative, dhe të përgjigjet drejtpërsëdrejti për punën e tij tek Titullari i institucionit.

3. Funksionimi i Njësive qendrore të harmonizimit, për harmonizimin dhe bashkërendimin e zbatimit dhe të funksionimit të sistemeve të menaxhimit dhe të kontrollit financiar e të auditimit të brendshëm.
4. Në ministrinë përgjegjëse për financat funksionon Drejtoria e Përgjithshme Rregullatore dhe Kontrolluese që ka në vartësi dy njësitë

qendrore të harmonizimit, NJQH për menaxhimin financiar dhe kontrollin, përgjegjëse për sistemin e menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe NJQH për auditimin e brendshëm, përgjegjëse për sistemin e auditimit të brendshëm.

2. Kërkesat për një sistem të shëndoshë MFK

Ndryshe nga sistemi tradicional i MFK, i cili përqendrohet vetëm në “kontroll dhe autorizim”, një sistem i shëndoshë i MFK-së i bazuar **në përgjegjshmërinë menaxheriale** kërkon që të ekzistojnë faktorët e mëposhtëm:

- ✓ Objektivat e politikës të përcaktojnë vepërimtarinë operacionale;
- ✓ Strukturat menaxheriale të jenë të dizenuara për të ofruar objektivat e politikave: duhet të jetë e qartë se kush janë drejtuesit, burimet e vëna në dispozicion të tyre, përgjegjësitë e tyre, fushat e kompetencës dhe të raportimit (përgjegjshmëria);
- ✓ Aktiviteti operacional duhet të vlerësohet rregullisht nga menaxherët për të siguruar se i plotëson nevojat e përdoruesve në

përputhje me objektivat e politikave dhe që këto aktivitete janë në përputhje me parimet e ekonomisë, eficiencës dhe efektivitetit;

- ✓ Vetëm ato aktive që janë të nevojshme për realizimin e objektivit të politikës apo aktivitetit duhet të ruhen dhe pjesa tjetër të hiqet (dhurohet/shitet, jepet në përdorim ose nxirret jashtë përdorimit);
- ✓ Menaxheri duhet të ketë në dispozicion informacionin specifik (financiar dhe operacional) të nevojshëm për të siguruar që objektivat janë duke u arritur në përputhje me parimet e ekonomisë, eficiencës dhe efektivitetit dhe në pajtim me planet dhe programet;
- ✓ Menaxherët marrin përgjegjësinë e plotë për specifikimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm dhe për efektivitetin e këtyre sistemeve;
- ✓ Menaxherët duhet të marrin parasysh risqet në planifikimin e masave për realizimin e objektivave të politikës;
- ✓ Auditimi i brendshëm duhet të këshillojë menaxherët në lidhje me përshtatshmërinë e sistemeve, rigorozitetin e tyre dhe të masave të ndërmarra për menaxhimin e riskut.

3. Përgjegjshmëria menaxheriale në kuadrin e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit

Përgjegjshmëria menaxheriale është detyrimi i menaxherëve të njërive, që në kryerjen e veprimtarive të respektojnë parimet e menaxhimit të shëndoshë financiar, të ligjshmërisë e të transparencës në administrim, si dhe të përgjigjen për veprimet e tyre dhe rezultatet që burojnë prej tyre përpara organit që i ka emëruar ata ose të cilëve u ka deleguar përgjegjësinë. Përgjegjshmëria përfshin çështjet që lidhen me ndarjen e detyrave, zhvillimin e menaxhimit financiar dhe kontrollit, të gjitha transaksionet financiare, bashkërendimin me shërbimet qendrore të harmonizimit, si dhe me vlerësimin dhe raportimin për sistemet e menaxhimit financiar dhe kontrollit. Përgjegjshmëria menaxheriale përfshin gjithashtu përgjegjësinë për veprimet e kryera.

Kuadri i menaxhimit financiar dhe kontrollit përbëhet nga pesë kategori si më poshtë:

3.1 Mjedisi i Kontrollit

Një Mjedis Kontrolli pozitiv vendos tonin e duhur që nga lart dhe përbën themelin ku mbështeten

edhe komponentët e tjerë. Ai ofron një kulturë disipline dhe një strukturë, e cila ndikon drejtpërdrejt në cilësinë e kontrollit të brendshëm. Faktorët esenciale që ndikojnë në mjedisin e kontrollit janë:

- *Integriteti dhe vlerat etike;*
- *Angazhimi drejt profesionalizmit;*
- *Bordi i Drejtorëve dhe Komiteti i Auditimit;*
- *Filozofia e menaxherit dhe stili i tij i veprimit;*
- *Struktura organizative dhe përgjegjësitë; si dhe*
- *Politikat dhe procedurat e burimeve njerëzore.*

3.2 Menaxhimi i Riskut

Menaxhimi i riskut përmban identifikimin, vlerësimin dhe kontrollin mbi ato ngjarje apo situata të mundshme, që kanë efekt të dëmshëm për përmbushjen e objektivave të njësisë publike, dhe kryhet për të dhënë siguri të arsyeshme se këta objektiva do të realizohen.

Titullari i njësive publike është përgjegjës për hartimin e politikave, miratimin dhe monitorimin e strategjisë për menaxhimin e risqeve brenda njësisë së tij. Nëpunësi Autorizues është përgjegjës për zbatimin e sistemeve të menaxhimit fi-

nanciar; është Koordinator i Riskut dhe përgjigjet për monitorimin e kontroleve për minimizimin e risqeve brenda njësisë.

Ky komponent lidhet kryesisht me:

- **Vendosjen e Objektivave të njësisë**

Objektivat përcaktojnë se çfarë përpiqet të arrijë një njësi publike. Është e rëndësishme për drejtuesit dhe menaxherët që objektivat e vendosura të jenë të formuluar sa më saktë, pra të jenë SMART (Specifike, të matshme, të arritshme, reale dhe kohore). Nëse objektivat nuk janë formuluar siç duhet, atëherë mund ta drejtojnë një individ, një ekip apo një organizatë në drejtim të gabuar. Objektivat specifike dhe të matshme të ofrojnë garanci për sukses në arritjen e projekteve apo iniciativave të ndërmarra. Objektivat e arritshme dhe realiste angazhojnë dhe motivojnë individët. Koha e lidhur me objektivin siguron që të gjitha palët e interesuara të bien dakord se kur është për t'u arritur ky objektivi.

- **Identifikimin e Risqeve**

Pasi të kenë identifikuar të gjitha objektivat strategjike, operacionale dhe të kontrollit, Menaxherët nën drejtimin e Nëpunësit Autorizues duhet të identifikojnë të gjitha risqet që shoqërohen me secilin nga objektivat. Risqet mund të jenë si të

brendshme (p.sh. gabimi njerëzor, mashtrimi, prishja e sistemit), ashtu dhe të jashtme (p.sh. ndryshime në legjislacion, fatkeqësi natyrore, etj).

- **Vlerësimin e Riskut**

Menaxherët e të gjitha niveleve duhet të vlerësojnë secilin nga risqet e identifikuara në drejtim të ndikimit dhe të mundësisë së ndodhjes, si më poshtë:

- Ndikimi është efekti që një ngjarje e pafavorshme do të kishte mbi njësinë, nëse ngjarja do të ndodhte vërtet. Një efekt i tillë do të ishte ose një lloj dëmi, ose një lloj shansi i humbur. Nëse është e mundur, efekti duhet të përlogaritet në formë sasiore. Por minimalisht, efekti duhet të përshkruhet në mënyrë aq konkrete, sa të tregojë rëndësinë e riskut.
- Mundësia që risku të ndodhë, lidhet me probabilitetin që ngjarja e pafavorshme të ndodhë, nëse nuk ka aktivitete kontrolli që do ta parandalonin, ose do të pakësonin riskun. Mundësia që risku të ndodhë duhet të vlerësohet për secilin nga risqet e identifikuar.

- **Përgjigjja ndaj Riskut**

Për të lidhur risqet e identifikuara me tolerancën që njësia ka ndaj risqeve, menaxhimi duhet të zgjedhë mënyrën e trajtimit të tyre; nëse risqet

do të tolerohen; do të kufizohen; do të transferohen apo do të ndërpriten.

3.3 Aktivitetet e Kontrollit

Aktivitetet e kontrollit janë politikat, procedurat, teknikat dhe mekanizmat të cilat vendosen nga ana e titullarit, për t'u siguruar se direktivat e tij janë duke u zbatuar. Ato garantojnë se janë marrë masat e duhura në përgjigje të risqeve dhe prandaj formojnë një pjesë integrale të kuadrit të planifikimit, zbatimit, monitorimit dhe llogaridhënies në një organizatë, për administrimin e fondeve publike.

Ka disa kategori të aktiviteteve të kontrollit, të cilat janë të përbashkëta për të gjitha organizatat, të tilla si:

- Vlerësime të performancës nga ana e nivelit të lartë;
- Vlerësime të performancës në nivel funksioni, ose aktiviteti;
- Menaxhimi i kapitalit njerëzor;
- Kontrolle mbi përpunimin e informacionit;
- Kontrolle fizike mbi asetet delikate;
- Vendosja dhe rishikimi i treguesve dhe matësve të performancës;
- Ndarja e përgjegjëse;

- Zbatimi në mënyrën e duhur i transaksioneve dhe aktiviteteve;
- Regjistrimi i saktë dhe në kohën e duhur i transaksioneve dhe i aktiviteteve;
- Aksesit, kufizimet e tij dhe llogaridhënia për aksesin tek burimet dhe tek regjistrat;
- Dokumentimi në mënyrën e duhur i transaksioneve dhe i kontrolleve të brendshme.

3.4 Informimi dhe Komunikimi

Për të zbatuar dhe kontrolluar në mënyrë efektive operacionet e saj, një organizatë duhet t'i sigurohet në kohën e duhur një komunikim i vlefshëm dhe i besueshëm, në raport si me mjedisin e jashtëm ashtu edhe me atë të brendshëm. Cilësia e informacionit është thelbësore për kontrollet e menaxhimit. Informacioni duhet të përcillet nga lart-poshtë, nga poshtë-lart, si dhe horizontalisht, tek ata që duhet të veprojnë në kohën dhe në mënyrën e duhur. Prandaj, faktorët kyç janë:

- Cilësia e informacionit; dhe
- Efektiviteti i komunikimit.

3.5 Monitorimi

Monitorimi i vazhdueshëm i ecurisë së operacioneve është një komponent jetik për kontrollin e brendshëm. Ai përfshin veprime sistematike në

fushën e menaxhimit dhe të mbikëqyrjes, krahasime, përjasje dhe veprime të tjera. Politikat e monitorimit duhet të përfshijnë gjithashtu politika dhe procedura që të garantojnë se rezultatet e monitorimit do të reflektohen në mënyrë të shpejtë. Faktorët kryesorë për monitorimin janë:

- Monitorimi i vazhdueshëm;
- Vlerësime të herëpashershme; dhe
- Raportimi i mangësive.

4. Qëllimi i Auditimit të Brendshëm

Organizatat e sektorit publik janë të mëdha, komplekse dhe shpenzojnë shuma të mëdha fondesh publike për të mundësuar ofrimin e shërbimeve kryesore për publikun. Për t'u siguruar se organizata po funksionon në mënyrë efektive është e domosdoshme që në atë organizatë të funksionojë shërbimi i auditimit të brendshëm sipas përcaktimeve ligjore.

4.1 Veprimtaria e auditimit të brendshëm në sektorin publik duhet:

- Të ndihmojë subjektet e sektorit publik për të qenë të përgjegjshëm ndaj publikut, duke vlerësuar zbatimin e ligjit, rregulloret dhe kontroleve të vendosura, si dhe

duke siguruar dobinë, frytshmërinë dhe kursimin e veprimeve;

- Të japë siguri objektive menaxhimit, si saktësinë dhe besueshmërinë e raporteve financiare dhe të performancës, të përgatitura nga strukturat e menaxhimit;
- Të ndihmojë menaxhimin në arritjen e qëllimeve dhe objektivave të tyre, duke përmirësuar sistemet dhe shërbimet e njësisë;
- Të minimizojë mundësitë për mashtrim, shpërdorim dhe abuzim;
- Të ndihmojë punonjësit në përmirësimin e performancës së përgjithshme të punës dhe në zbatimin e kontrolleve të vendosura.

Puna e Auditimit të Brendshëm përfshin, si më poshtë:

- Identifikimin dhe vlerësimin e riskut dhe rekomandon për përmirësimin e sistemeve të menaxhimit të riskut;
- Vlerësimin e kontrolleve që trajtojnë riskun;
- Nxitjen e kontrolleve efektive, eficiente dhe nismat për përmirësim të vazhdueshëm;
- Vlerësimin dhe pasqyrimin e procesit që siguron besueshmëri dhe integritet të informacionit financiar dhe operacional;
- Rekomandimin e përmirësimit të kontrolleve në ndihmë të procesit të qeverisjes për:

- Promovimin e etikës dhe vlerave të duhura për organizatën;
- Sigurimin e menaxhimit efektiv të performancës dhe përgjegjshmërisë së njësisë;
- Komunikimin efektiv për risqet dhe kontrollet në fushat përkatëse të njësisë.

4.2 Vlerat e veprimtarisë së Auditimit të Brendshëm

Vlerat që duhet të karakterizojnë veprimtarinë e Auditimit të Brendshëm janë:

- **Integriteti** që do të thotë: ndershmëri, objektivitet, aftësi, shmangie konflikti të interesave në ushtrimin e veprimtarisë audituese.
- **Pavarësia dhe Objektiviteti** që do të thotë: pavarësi në ushtrimin e veprimtarisë audituese dhe dhënien e opinioneve e gjykimeve objektive gjatë kryerjes së auditiveve.
- **Ngritja e vazhdueshme profesionale** që kërkon angazhim dhe përpjekje të vazhdueshme për formimin dhe zhvillimin profesional, ngritje dhe përmirësim të njohurive të çdo audituesi.

- **Profesionalizmi** që do të thotë: zbatim i standardeve me kujdesin e duhur profesional dhe korrektësi, mbështetur në metodologjitë dhe praktikat më të mira.
- **Komunikimi dhe informimi** që do të thotë: komunikim korrekt, objektiv, të qartë, konciz dhe konstruktiv i veprimtarisë audituese.

4.3 Llojet e Auditimit të Brendshëm

Auditimi i Brendshëm përfshin:

- *Auditime me bazë sistemi.*
- *Auditimi i përputhshmërisë.*
- *Auditimi i performancës.*
- *Auditimet financiare.*
- *Auditimet e Teknologjisë së Informacionit.*
- *Angazhimet e Auditimit për Shërbim konsulence.*

5. Përfitimet e një sistemi modern të KBFP

Një sistem i mirë-ndërtuar i kontrollit të brendshëm garanton se sisteme efektive dhe eficiente operacionale e financiare janë vënë në zbatim. Ai siguron një fokus më të mirë në drejtim të

eficiencës dhe efektivitetit në përdorimin e burimeve publike; një përdorim më efektiv të aktiveve të njësisë publike; një lidhje më të ngushtë mes burimeve në dispozicion dhe çfarë kërkohet të arrihet me këto burime; një pasqyrim më të mirë të nevojave dhe interesave të përdoruesve të shërbimit publik në mënyrën e ofrimit të shërbimeve publike; një fokus më të mirë në prioritetet kyçe të qeverisë; kërkesa që informacioni qoftë për përdorim të brendshëm, ashtu dhe të jashtëm, të jetë relevant, i besueshëm dhe në kohën e duhur dhe të tregojë për aq sa është e mundur, lidhjen mes inputeve buxhetore dhe asaj që është arritur.

Një sistem i shëndoshë i kontrollit të brendshëm zvogëlon shanset e një gjykimi të dobët në vendim-marrje, apo të një gabimi njerëzor, apo edhe të shmangies së qëllimshme të proceseve të kontrollit, ose nëpërkëmbjes së kontrolleve menaxhuese. Ai ofron garanci të arsyeshme se një organizatë do të arrijë objektivat e saj, ose do të sillet në mënyrë të ligjshme dhe të rregullt, pa u penguar në këtë drejtim nga rrethana, të cilat mund të ishin parashikuar në mënyrë të arsyeshme.

Vlerësimi paraprak i kontrolleve garanton se burimet janë destinuar për të vendosur e zbatuar kontrole parandaluese në “pararojë”, në

dallim nga masat e kushtueshme riparuese, në “prapavijë”.

6. Kuadri Ligjor ekzistues në Shqipëri

Legjislacioni është jetik në zhvillimin dhe zbatimin e procesit të KBFP-së. Baza ligjore përfshin:

- VKM nr. 640, datë 11/06/2009, “Për Miratimin e Letër Politikave dhe Planit të Veprimit 2009-2014 për Kontrollin e Brendshëm Financiar Publik”. Ky dokument përshkruan sistemin e KBFP-së në Shqipëri dhe përcakton drejtimit kryesore dhe detyrimet e njësive të sektorit publik, me qëllim aftësimin e tyre në dhënien e një sigurie të arsyeshme se burimet publike po menaxhohen me ekonomi, eficiencë dhe efektivitet.
- Ligji nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin financiar dhe Kontrollin” i hyrë në fuqi në datë 01.01.2011; Publikuar në Fletoren Zyrtare me nr. 97, datë 26/07/2010. Ky ligj përcakton kërkesat minimale për qeverisje të mirë në të gjitha njësitë e sektorit publik në Republikën e Shqipërisë dhe bazohet në parimin e përgjegjshmërisë menaxheriale për ngritjen e sistemeve të shëndosha të kontrollit të brendshëm.
- Manuali “Për Menaxhimin Financiar dhe

Kontrollin", miratuar nga Ministri i Financave më 15/07/2010, me Urdhër nr. 54. Ky dokument përbën një material referues (jo të detyrueshëm) në ndihmë të titullarëve të njësive publike për të zhvilluar dhe ruajtur sisteme të përshtatshme të KBFP-së në njësitë publike që mbulojnë, në përputhje me kërkesat e ligjit për MFK-në. Gjithashtu ky manual së bashku me shtojcat e tij, synon të shpjegojë thelbin e sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe të komponentëve të tij.

- Ligji nr. 9720, datë 23.04.2007 "Për auditimin e brendshëm në sektorin publik", i ndryshuar me ligjin nr. 10318, datë 16.9.2010 "Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9720, datë 23.4.2007 'Për auditimin e brendshëm në sektorin publik'", publikuar në Fletoren Zyrtare nr. 135, datë 07.10.2010. Ky ligj rregullon veprimtarinë e auditimit të brendshëm në sektorin publik, si dhe përcakton fushën e veprimit, objektivat, parimet, organizimin, funksionimin dhe përgjegjësitë.
- Auditimi i brendshëm bazohet në Standartet Ndërkombëtare të Institutit të Audituesve të Brendshëm, të cilat janë të miratuara dhe të pranuara dhe në fokus të reflektimit të ndryshimeve të herëpashershme.

- Manuali i Auditimit të Brendshëm i miratuar nga Ministri i Financave me Urdhër nr. 69, datë 29.09.2010 “Për Miratimin e Manualit të Auditimit të Brendshëm në sektorin publik”. Ky dokument përcakton politikat, standardet dhe procedurat që duhet të ndiqen nga njësitë e Auditimit të Brendshëm në sektorin publik. Manuali ofron një formë unike të rregullave dhe procedurave që duhet të ndiqen për planifikimin, kryerjen, raportimin dhe ndjekjen e rekomandimeve të lëna nga auditimi.

7. Drejtimet e zhvillimit në të ardhmen

- Zhvillimi në vazhdimësi i menaxhimit financiar dhe kontrollit, si një pjesë integrale e proceseve ekzistuese të menaxhimit (duke ofruar asistencë direkte për institucione të përzgjedhura dhe monitorim në shkallë të gjerë).
- Përmirësimi dhe rritja e transparencës së Raportimit Financiar dhe Operativ (manaxherial).
- Forcimi dhe rritja e kapaciteteve të strukturave përgjegjëse për financat dhe auditimin e brendshëm në çdo institucion, për t'i mundësuar atyre që të japin ekspertizën e nevojshme financiare këshilluese për me-

naxherët dhe interpretimin e informacionit financiar dhe operacional të nevojshëm, për të lehtësuar arritjen efikase dhe efektive të objektivave nga menaxherët.

- Sigurimi i trajnimeve dhe seminareve ndërgjegjësuere në shkallë të gjerë për menaxherët operacionalë, audituesit e brendshëm dhe titullarët e institucioneve publike.
- Implementimin sa më të gjerë të procesit të menaxhimit të riskut në lidhje me MFK dhe AB në të gjitha institucionet publike.
- Monitorim i vazhdueshëm dhe promovimi çdo vit i 10 institucioneve me performancën më të mirë, bazuar në cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm të ndër-tuar prej tyre, duke marrë për bazë dhe raportet e strukturave audituese.
- Monitorim i vazhdueshëm i punës së kryer nga Njësitë e Auditimit të Brendshëm që funksionojnë në sektorin publik.

8. Informacione të tjera për KBFP-në

Për informacione të mëtejshme mbi KBFP-në mund të shihni faqen e internetit të Ministrisë:
<http://www.financa.gov.al>

Aty do të gjeni informacionin aktual për zhvillimet e KBFP-së, ligjin për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin, ligjin për Auditimin e Brendshëm, dhe letër politikat e KBFP-së të cilat janë miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave në qershor të vitit 2009.

Për informacione të mëtejshme mbi KBPF-në mund të shihni faqen e internetit të Komisionit Evropian <http://ec.europa.eu>.

